

Kulttuurinen
Moninaisuus
-Muistikeskus ry

Soome õppereis

MTÜ Võrumaa Partnerluskoogu siseriikliku koostööprojekti „Seenioritöö arendamine kogukondades“ koolitusprogrammis osalejate õppereis Soome Vabariiki toimus perioodil 30.01.2024-02.02.2024 tutvumaks sealsete seeniortöö võimaluste ning arengutega.

Õppereisi teekonda alustasime 30. jaanuari hommikul laevaga Tallinnast Helsinki suunas. Sama päeva õhtul oli kohtumine MUKLES esindajatega, kes andsid ülevaate Soome vabatahtliku töö ja sotsiaalvaldkonna ning tervishoiuteenuste toimimise osas. MTÜ tegeleb peamiselt võrkeelsete mäluhaigete inimestega, et läbi viia mälutestid, mis on aluseks neuroloogi juurde saatmisel. Organisatsioon teeb koostööd erinevate linnaorganisatsioonidega ning teiste sarnast teenust pakkuvate ühendustega. Muklesel on hetkel käimas kolm erinevat projekti.

Lisaks tutvustati Soome riiklikke sotsiaalteenuseid, mis on suunatud eakatele. Riiklikud teenused on seotud eelkõige haiglate, kliinikute, koduhoolduse ja hooldekodud teenustega. Väga palju kasutatakse koduhooldust, mis võimaldab eakal jääda koju ning tema igapäevaste tegevuste osas aitab sotsiaaltöötaja või vabatahtlik. On leitud, et koduhooldus on odavam kui hooldekodu, mis maksab keskmiselt 5000 eurot kuus ning selle eest tasub omavalitsus. Koduhooldus aga maksab eakale 18 eurot kord ja seda teenust saab vastavalt vajadusele. Erivahendid on tasuta ning kompenseeritakse ka 700 euro eest ravimite kulu. Lisaks riigi poolt tagatud teenustele tehakse Soomes väga palju vabatahtlikku tööd, keskel läbi 40% elanikest, samas kui immigrantide hulgas on selleks numbriks 2%. Vabatahtlikule hüvitatakse transpordi kulu (nt bussipilet) ja tagatakse kindlustus.

Järgmisel päeval alustasime oma õppereisi Vanhustyön Keskusliitto VTKL külastamisega. VTKL ehk Vanemate Täiskasvanute Hoolekande Liit on aktiivne organisatsioon, mis toetab eakate heaolu. Organisatsioon alustas oma tegevust 1949. aastal. Tegemist on riikliku koostööorganisatsiooniga, mis on partneriks ligikaudu 320 eakatega tegelevate mittetulundusühingutele.

VTKLi liikmete hulka kuuluvad nii kohalikud kui ka üleriigilised ühendused. Liikmeühendused pakuvad erinevaid teenuseid nagu koduteenused, tehakse vabatahtlikku tööd ja korraldatakse erinevaid päevategevusi eakatele. VTKLi liikmete hulka kuuluvad ka üleriigilised pensionäride organisatsioonid ja muud ühendused, mis korraldavad muuhulgas huvi- ja vabatahtlikku tegevust. Ühendus on kaasatud aktiivselt rahvusvahelistesse tegevustesse ning osaleb avaliku halduse poliitika väljatöötamise komisjonide ja rühmade töös.

VTKL pakub oma liikmetele infot ja nõu jooksvates olulistes küsimustes, viib läbi piirkondlikke koosolekuid ja korraldab vastavasisulisi koolitusi. Tegevuste eesmärk on edendada tegutsevate organisatsioonide ja töötajate positiivset suhtumist vananevatesse ja vanemaealistesse.

VTKL on alates 1950. aastatest välja andnud ajakirja Vanhustyö (Töö eakate hoolekande vallas). Ajakiri ilmub viis korda aastas ja iga number kannab kindlat teemat.

Lisaks tegeldakse ka arendustööga, mille eesmärk on luua uusi teenindusmudeleid ja pakkuda valdkonna töötajatele vajalikke teadmisi. Projektid viiakse ellu koostöös liikmesliitude, kohalike omavalitsuste ja teiste partneritega. Tulemused avaldatakse aruannete ja artiklitena.

Üks teenus mida vanemaealistele pakutakse on kodu remondinõuanded üle 65-aastastele.

Keskliidus on 14 piirkondlikku koduremondi eksperti, kes aitavad veterane ja vanemaid inimesi maja renoveerimise hindamisel ja planeerimisel ning remonditoetuste taotlemisel. Vajadusel aitavad nad leida ka töövõtjaid remondi teostamiseks. Remondinõustamine on tasuta.

Huvitav oli üksinduse vähendamise temaatika, selleks on loodud sõbraringid. Tegemist on rühmavormiga, milles osaleb 6-8 eakat ja rühma juht. See on kinnine grupp, kui tegevused on alanud siis kedagi juurde ei lisata. Tegevus aitab parandada mäluhäireid, parandab tervist jne. Läbi on viidud ka uuringuid, mis kinnitavad, et taoline tegevus aitab eakatel paremini hakkama saada. Grupp tegutseb 3 kuud ning peale selle lõppemist on vabatahtlikult jätkanud sama tegevusega 60% osalejatest.

Järgmisena külastasime organisatsiooni nimega Siskot ja Simot (Õed ja Simonid), mis tegelevad pop- up ürituste korraldamisega pakkumaks rõõmu eakate ja vabatahtlikele.

Organisatsiooni eesmärk on toetada ja suurendada kohalike kogukondade sotsiaalset heaolu ja solidaarsust, et Soome on hooliv ja solidaarne ühiskond, kus kodanikud võtavad vastutuse enda ja naabrite heaolu eest. Toetatakse kohalike kogukondade sotsiaalset heaolu ja sotsiaalset terviklikkust.

Kohtumine, nägemine, äratundmine. Võimsad tööriistad, mis muudavad inimese nähtavaks ja võimekaks. Meie eesmärk Siskotis ja Simotis on võimaldada seda kogeda igal eakal. Tegevused tegevus põhinevad pop- up üritustel, nn “hoolimistegudel”. Need teod võivad olla kõike alates pargi külastamisest, kuni diskode ja kaasalaulmiseni, kuhu on vabatahtlikena oodatud igas vanuses inimesed.

Siskotis ja Simot on poliitiliselt ja usuliselt sõltumatud.

Organisatsioon alustas oma tegevust Järvenpääs ning tänaseks on see leinenud 23 piirkonda Lõuna- ja Kesk-Soomes. Alates 1. veebruarist 2017 on Siskot ja Simot ry-l palgatud täiskohaga tegevdirektor. Siskail ja Simoil on lisaks tegevjuhile kaks alalist töötajat, kogukonna koordinaator ja kommunikatsioonikoordinaator ning ajutised projektitöölised. Ühing on asutatud kogukonna taustal tegevuste toetamiseks.

Myllytie tegevuskeskus, hooldekodu, mida külastasime koos Siskotis ja Simot esindajatega oli valminud 2020 aastal ja selle kahel korrusel pakuti eakatele hooldekoduteenuseid. Soomes paigutatakse eakas hooldekodusse need inimesed, kes ei ole enam võimelised endaga kuidagi hakkama saama ning vajavad 24/7 hooldust. Kuna teenuse eest maksab riik, siis sinna jõuavad need kliendid, kes kuidagi teisiti enam hakkama ei saa. Keskestlābi maksab üks koht riigile 63 000 eurot aastas.

Myllytie hooldekodus oli neli rühmatuba. Ühes osakonnas kokku 15 inimest neist igaühel on oma tuba ning ühine vabaaja veetmise ja söögiruum. Kõik õppereisil osalejad said teha vabatahtlikku tööd kammides eakatel juukseid, teha palliga teraapiat jne.

Päeva lõpuks külastasime Pääkaupunkiseudun omastehooldajate organisatsiooni. Tegemist on mittetulundusühinguga, mille eesmärk on aidata neid peresid, kellel on kodus hooldatav. Pakutakse erinevaid koolitusi, kogemusnõustamist ning korraldatakse kohtumisi. Tehakse tööd immigrantidega, kelle emakeel ei ole soome keel. Jagatakse erinevaid nõuanded, mida vajatakse seose omaste hooldusega nt. toetused ning praktiline teave. Lisaks eelnevale tegeleb ühing ka omaastehooldajate koolitamisega. Hetkel tegeldakse 8 erinevat keelt rääkivate inimestega. MTÜs töötab kokku 10 inimest, palju erinevaid projekte.

Kes on omaste hooldaja? See on isik, kes kodus hooldab mõnda pereliiget. Soomes on hinnanguliste 1,25 miljonit inimest, kes tegelevad omaste hooldamisega 70% neist moodustavad naised. Isik, kes pakub omast hooldaja teenust saab riigilt toetust 12 000 eurot aastas ning on ka kindlustatud.

Päeva lõpuks tehti kokkuvõtte külastustes ning viidi läbi testid, mis aitasid Soomes toimivaid süsteeme paremini mõista. Mukles esindajad tutvustasid teste mida nad läbi viivad.

Järgmine päeva algas sõiduga Kotka linna, kus esimene kohtumine oli Savotas, kus erinevad organisatsioonid tutvustasid oma tööd eakate immigrantidega. Kotka linnas elab 51000 elanikku, millest töötute määr on 10,2% on töötud ja 10% elanikest räägib muud keelt. Kõige rohkem on piirkonnas venelasi. Linnavalitsus pakub erinevaid teenuseid, mis on suunatud nii eakatele, kui ka immigrantidele. Eriti oluliseks peetakse meeste kaasamist tegevustesse. Immigrantidel on programmid, mis aitavad tekitada kodutunnet ning paremini sulanduda ühiskonda.

Järgmisena külastasime Kotka - Koti hooldekeskust, mis on ehitatud 1995 aastal ning koosneb mitmest hoonest, mis omakorda on suunatud erinevaid teenuseid vajavatele inimestele. Õppereisi raames külastasime hooldekodu, seda osa, kus pakuti 24/7 teenust. Hoolealuseid kokku 28, neist enamik mäluhaiged, raksed mäluhaiged, südamehaiged ja liikumispuudega. Iga päev toimub eakatega mingi tegevus nt laulmine, küpsetamine, väljas liikumine, kuhu on kaasatud ka vabatahtlikud. Teenuse eest maksab riik. Organisatsiooni teises hoones pakuti kogukonnateenust, mis ei ole seal olijale päris tasuta. Tehakse ka erinevaid projekte nt kevadel on eakatel võimalik koeraomanikuga minna koos jalutama.

Viimasena külastasime Karhulan Seurakuntakeskust, mis on kiriku hoone. Koguduse ruume kasutatakse matusteks, sünnipäevadeks, erinevateks kokkusaamisteks. Osalejad ei pea olema koguduse liikmed vaid kogunemistel ning üritustel võivad osaleda erineva vanuse ning etnilise taustaga inimesed. Kirik annab abivajajatele ka majanduslikku abi näiteks aitab tasuda eluasemega seotud kulusid. Soomes on koguduse liikmele kehtestatud liikmemaks, mis on 1,5 % inimese palgast. Lisaks muudele tegevustele korraldatakse naiste- ja meeste hommikuid. Pakutakse eakatele üksinduse leevendamiseks erinevaid tegevusi nt. telefoniring. Vabatahtlik valib teema, mille osas arutletakse. Telefoniringis osalevad sarnase kultuuritaustaga inimesed.

Päeva lõpus arutleti õppereisi raames tutvustatud teemade üle ja tehti kokkuvõtteid.